

Till

Regionstyrelsen

Regionfullmäktige för kännedom

Förstudie rörande verksamhetsövergång Västmanlands sjukhus Fagersta

I början av februari 2018 tog Region Västmanland tillbaka driften av Bergslagssjukhuset, som sedan 2010 legat på entreprenad och drivits av vårdbolaget Mitt Hjärta. Revisorerna i Region Västmanland låtit genomföra en förstudie på området. Syftet med förstudien har varit att identifiera revisionsrisker av väsentlig karaktär när det gäller styrning och kontroll av verksamheten vid Västmanlands sjukhus Fagersta. Förstudien omfattar en deskriptiv kartläggning av ett antal områden.

Av förstudien framkommer att processen för övertagande av verksamheten i egen regi förefaller har hanterats på ett strukturerat och välplanerat sätt. Övertagandeprojektet tog omkring ett år att genomföra och hanterade de frågor som är behäftade med en verksamhetsövergång, dvs såväl verksamhetsmässiga som IT, HR och lokalrelaterade. Med nuvarande organisation eftersträvas en tydlighet där ambitionen är att säkerställa att patienter får stöd från medicinkliniken i de situationer det är påkallat, och från primärvården där det behövs.

Vid en genomgång av årsredovisning 2020 samt delårsrapport 2021, vilka regionstyrelsen som politiskt ansvarigt organ behandlar, kan konstateras att uppföljningen i huvudsak sker på aggregerad nivå. Det är endast i några enstaka delar möjligt att utläsa t ex ekonomiska resultat eller andra analyser på klinisknivå. Vi noterar att verksamheten i Fagersta organisatoriskt och uppföljningsmässigt är integrerad med andra kliniker.

Baserat på ovanstående gör PwC bedömningen att det inte finns särskilda skäl att genomföra någon fördjupad granskning med anledning av processen för verksamhetsövergång gällande Fagersta. Däremot är de rekryteringsproblem till vissa professioner som uttrycks rörande verksamheten i Fagersta värd att följa, men bör ses i ett regionövergripande perspektiv.

Iakttagelser i sin helhet framgår i bifogad rapport. Förstudien är främst avsedd för revisorernas fortsatta revisionsplanering men revisorerna har beslutat att översända rapporten till regionstyrelsen för kännedom och beaktande.

FÖR REGIONENS REVISORER

Hans Strandlund
Ordförande

Elisabeth Löf
Revisor

Förstudie rörande verksamhetsövergång Västmanlands sjukhus Fagersta Region Västmanland

Förstudierapport

Oktober 2021

*Henrik Fagerlind
Certifierad kommunal
revisor*

Innehållsförteckning

1.	Inledning	3
2.	lakttagelser	5
3	Slutsatser och rekommendationer	12

1

Inledning

Inledning

Bakgrund

I början av februari 2018 tog Region Västmanland tillbaka driften av Bergslagssjukhuset, som sedan 2010 legat på entreprenad och drivits av vårdbolaget Mitt Hjärta. Revisorerna i Region Västmanland ser behov av att genomföra en förstudie i syfte att identifiera risker som kan föranleda behov av fördjupad granskning rörande lasarettets verksamhet.

Syfte och inriktning

Syftet med förstudien är att identifiera revisionsrisker av väsentlig karaktär när det gäller styrning och kontroll av verksamheten vid Västmanlands sjukhus Fagersta. Förstudien omfattar en deskriptiv kartläggning av nedanstående områden:

- Bevekelsegrunder för strategiska beslut rörande verksamhetens drift
- Processen för övertagande av verksamheten i egen regi
- Nuvarande organisation
- System och former för styrning och uppföljning
- Redovisade resultat - ekonomi och kvalitet 2020

Avgränsning

Förstudien är deskriptiv till sin karaktär. De bedömningar och rekommendationer som lämnas görs i form av underlag till revisorernas revisionsplanering.

Metod

Förstudien har genomförts genom dokumentstudier och intervjuer.

2

lakttagelser

Iakttagelser

Bevekelsegrunder för övertagande

I projektdirektiven för verksamhetsövergången beskrivs att bakgrunden till ett övertagande av verksamheten vid Fagersta sjukhus härrörde från en politisk viljeinriktning att driva verksamheten i egen regi. Därtill ska läggas att aktuellt avtal löpte ut 2018-02-01. Det befanns inte möjligt att förlänga avtalet utan valet stod mellan att upphandla driften eller överta den i egen regi. Beslutet blev att Regionen skulle överta verksamheten i egen regi. I projektdirektivet sattes två effektmål upp:

- Fortsatt god vård för patienter i norra länsdelen
- En fortsatt bra arbetsmiljö för Bergslagssjukhusets medarbetare

Processen för övertagande av verksamheten

Ett genomförandeprojekt med en tydlig projektorganisation etablerades för att under ett års tid förbereda och genomföra nödvändiga insatser för att säkra en framgångsrik verksamhetsövergång och nå ovanstående effektmål. Som projektägare fungerade förvaltningschef Västmanlands sjukhus, och en styrgrupp sattes samman med verksamhets-/klinikchefer från organisationen. Till projektledare utsågs planerings- och utvecklingschef för Västmanlands sjukhus. Därtill tillsattes ett antal delprojektledare för att hantera följande delar av projektet:

- Verksamhet
- Ekonomi
- HR
- IT
- Juridik
- Fastighet/kost
- Kommunikation

Iakttagelser

En slutrapport från projektet är upprättad, där processen beskrivs och en värdering av effektmål görs. Vidare beskrivs nedlagd tidsåtgång samt en ekonomisk analys. Av slutrapporten kan bl a följande utläsas:

- inom ramen för projektet genomfördes ett antal dialogmöten Mitt hjärta
- i slutrapporten presenteras resultat av en analys av uppföljning av projektmål, där merparten befanns uppfyllda
- driftstart av verksamheten i egen regi skedde enligt plan 2018-02-01, kl 08.00
- nedlagd tid i projektet uppgick till 3500 timmar (motsvarar 1,5 årsarbetare). Projektet hade ingen särskild finansiering utan tidsåtgången hanterades inom ordinarie ramar.

Konkreta förändringar efter verksamhetsövergången

Organisatoriskt innebar verksamhetsövergången att Fagersta och Köping kom att utgöra en gemensam Medicinklinik, under en klinikchef. Detta gjordes för att bl a underlätta bemanning och uppnå synergieffekter.

En konkret förändring som ovanstående ledde till var att internmedicin i Köping nu kan upprätthålla en bakjour för Fagersta. Tidigare fick Regionens ambulerande läkare hantera jouren i Fagersta, då Mitt Hjärta saknade egen jourlösning. Ytterligare konkreta förändringar som Regionen vidtagit är att säkerställa att rehabverksamheten har tillgång till t ex dietist och arbetsterapeut, vilket verksamheten innan verksamhetsövergången saknade. Som resultat av verksamhetsövergången beskrivs under intervjuer att flera övriga förbättringar kommit till stånd, t ex att backup numera finns (från Köping) och ett utökat erbjudande för hjärtmottagning och diabetesmottagning (bl a kan man nu göra ultraljud)

Iakttagelser

Verksamhet vid Sjukhuset i Fagersta 2021

På 1177.se ges följande beskrivning av verksamheten:

“Sjukhuset i Fagersta är i första hand till för invånarna i norra delen av Region Västmanland. Sjukhuset har en vårdavdelning med inriktning på rehabilitering av stroke/ortopedpatienter. Hit kommer även medicinskt stabila patienter för eftervård. Avdelningen bedriver även avancerad hemsjukvård dygnet runt. Vi har internmedicinsk mottagning samt öppen- och slutenvårds rehab. Övriga specialiteter finns representerade på öppenvårdsmottagningar. Klinisk kemisk laboratorium samt Blodgivarcentral.”

En rad olika verksamheter finns inrymda i sjukhuset:

Vid Medicinmottagningen finns AK-mottagning (antikoagulationsmottagning), Dagmedicin, Diabetesmottagning, Hjärtmottagning, Ljusbehandling, Pacemakermottagning och Strokemottagning.

- Avdelning 1 är en internmedicinsk vårdavdelning med inriktning på rehabilitering av stroke- och ortopedpatienter, med fokus på eftervård av medicinskt stabila patienter. Här bedrivs även avancerad hemsjukvård.

Inom Rehabenheten arbetar arbetsterapeuter, fysioterapeuter, kurator, logoped, dietist, sjuksköterska och undersköterskor. Med utgångspunkt från patientens behov och förutsättningar erbjuds rehabilitering inom flera områden. Behandlingar riktar sig både till den som ligger inne på sjukhusets avdelning och till den som kommer för behandling via specialistremiss. För patienter som är i behov av rehabilitering relaterat till neurologiska eller reumatiska besvär erbjuds fysioterapeutisk behandling utan remiss.

-

Iakttagelser

Övrig verksamhet i Fagersta 2021

På föregående sida redovisades den verksamhet som omfattades av verksamhetsövergången. I Fagersta finns därutöver öppenvårdsmottagningar enligt nedan

- Röntgen
- Barn -och ungdomskliniken/Barnmottagningen
- Öron-Näs-halsmottagning
- BUP, Vuxenpsykiatrisk mottagning,
- Habilitering/Habiliteringscentrum,
- Hörselenheten,
- Ögonenheten,
- Laboratoriemedicin.

Som ovan kan konstateras bedrivs en mångfacetterad verksamhet i Fagersta. Till ovan kan också läggas att Mitt Hjärta fortsatt bedriver verksamhet, i form av en vårdcentral, i anslutning till övrig verksamhet.

Iakttagelser

Former för uppföljning och resultat

Inom ramen för befintlig förstudie har det inte varit möjligt att analysera uppföljningsdata i form av mått på prestation eller effektivitet isolerat för den verksamhet som övertogs 2018. I och med sammanslagningen av verksamheten med Köping så utgör Medicinkliniken Köping Fagersta en gemensam enhet, ur ett ekonomiskt och uppföljningsmässigt perspektiv. För den samlade verksamheten kan följande noteringar göras baserat på årsredovisningen 2020 samt delårsrapport per 2021-08-31 (Förvaltningstotalt HSF):

- Utfall i förhållande till budget 2020: -11 770 tkr
- Utfall per 31 augusti 2021: -6 403 tkr
- Prognos resultat 2021: - 16 900 tkr

I årsredovisningen för 2020 anges därutöver följande rörande Medicinklinik Köping/Fagersta:

- Medicinkliniken i Köping/Fagerstas produktion ligger lägre än föregående år gällande läkarbesök och sjukvårdande behandling. (Somatik öppen vård)
- Medicinkliniken i Köping/Fagerstas vårddagar har sjunkit marginellt jämfört med föregående år, vilket bedöms önskvärt då beläggningen nu ligger på 88% vilket är i nivå med klinikens mål. (Somatik sluten vård)
- Medicinkliniken Köping/Fagersta lyfts fram som en av de verksamheter där inhyrning av sjuksköterskor minskade under 2020.

Iakttagelser

Nuläge

I samband med intervjuer framkommer en bild av nuläget vad gäller den verksamhet som förstudien omfattar. Kortfattat kan nedan summering göras:

- Verksamheten har omkring 50 årsarbetare, där merparten arbetar på vårdavdelningen.
- I förhållande till tiden innan verksamhetsövergången finns nu en mer utvecklad och fungerande medicinsk vård i Fagersta, där gränsen mellan primärvård och medicinsk vård tydliggjorts. Undanträngningseffekter har minskat tack vare ökad tydlighet, då tidigare många patienter som kan hanteras i primärvården istället fick sin behandling på medicinmottagningen (vilket i sin tur ledde till att patienter med verkligt behov av medicinmottagningens behandling hänvisades till kliniker i Köping och Västerås).
- i förhållande till tiden innan verksamhetsövergången finns nu en mindre sårbarhet och bättre back-up
- rekryterings- och bemanningsproblem föreligger, främst vad gäller sjuksköterskor men även vad gäller läkarresurser. Dessa problem delar Regionen med kommunerna i norra länet, vilka också eftersöker sådan kompetens. Orsaken tros dels att relativt få från länsdelen utbildar sig till professionen, dels att det är relativt långa pendlingssträckor från t ex Västerås.
- Ambitionen från klinikchefens sida är att skapa en specialistavdelning för hantering av folksjukdomar, som diabetes och hjärtproblematik, där man även kan ge rehabilitering efter stroke och i övrigt hantera allmänmedicinska frågeställningar.

3

Slutsatser och
rekommenda-
tioner

Slutsatser och rekommendationer till revisorerna

Processen för övertagande av verksamheten i egen regi förefaller har hanterats på ett strukturerat och välplanerat sätt. Övertagandeprojektet tog omkring ett år att genomföra och hanterade de frågor som är behäftade med en verksamhetsövergång, dvs såväl verksamhetsmässiga som IT, HR och lokalrelaterade. Med nuvarande organisation eftersträvas en tydlighet där ambitionen är att säkerställa att patienter får stöd från medicinkliniken i de situationer det är påkallat, och från primärvården där det behövs. Vid en genomgång av årsredovisning 2020 samt delårsrapport 2021, vilka regionstyrelsen som politiskt ansvarigt organ behandlar, kan konstateras att uppföljningen i huvudsak sker på aggregerad nivå. Det är endast i några enstaka delar möjligt att utläsa t ex ekonomiska resultat eller andra analyser på klinisknivå. Vi noterar att verksamheten i Fagersta organisatoriskt och uppföljningsmässigt är integrerad med andra kliniker.

Baserat på ovanstående gör PwC bedömningen att det inte finns särskilda skäl att genomföra någon fördjupad granskning med anledning av processen för verksamhetsövergång gällande Fagersta. Däremot är de rekryteringsproblem till vissa professioner som uttrycks rörande verksamheten i Fagersta värd att följa, men bör ses i ett regionövergripande perspektiv.

2021-10-07

Tobias Bjöörn

Uppdragsledare

Henrik Fagerlind

Projektledare

Denna rapport har upprättats av Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB (org nr 556029-6740) (PwC) på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Region Västmanland enligt de villkor och under de förutsättningar som framgår av projektplan daterad 2021-04-27. PwC ansvarar inte utan särskilt åtagande, gentemot annan som tar del av och förlitar sig på hela eller delar av denna rapport.